

9/6/2026

**הנדון: בקשה להשבת הוצאות שנגרמו עקב אי-מילוי התחייבויות משרד החוץ בהפעלת הביתן
הישראלי בביאנלה בוונציה**

אני, פרופ' בלרסימיון פיינרו, אמן המיצג את ישראל בביאנלה בוונציה, פונה אליכם בבקשה להסדרת מצב תקציבי חמור שנוצר במהלך הפקת והפעלת הביתן, ואשר מקורו בהוצאות שנאלצנו לשאת בהן בפועל במקום משרד החוץ שהיה אמור לשאת בהן.

משרד התרבות הקצה תקציב בסך 1.5 מיליון ש"ח להפקת התערוכה. בהתאם לחלוקת האחריות המקובלת והנהוגה לאורך השנים, האחריות למימון ולהפעלת הביתן במהלך תקופת התערוכה מוטלת על משרד החוץ.

במסגרת אחריות זו, משרד החוץ נוהג להעסיק מנהל ביתן שתפקידו לפתוח ולסגור את הביתן מדי יום, לנהל את צוות השומרים, לדאוג לניקיון ולתחזוקה השוטפת, להיות אחראי על נושאי הביטחון והבטיחות, לפקח על תקינות המיצג המוצג ולטפל בכל תקלה או אירוע המחייבים מענה מיידי.

למרות זאת, בפועל לא הועסק מנהל ביתן מטעם משרד החוץ לתקופת התערוכה. משמעות הדבר הייתה סכנה ממשית להפעלתו הסדירה של הביתן ואף אפשרות ממשית לסגירתו. לנוכח מצב בלתי מתקבל על הדעת זה, ומתוך אחריות עמוקה כלפי הפרויקט וכלפי ייצוגה של מדינת ישראל באחד מאירועי התרבות החשובים והיוקרתיים בעולם, נאלצנו לממן ולהעסיק בעצמנו אחראי ביתן שיבצע את כלל המשימות הנדרשות.

מאחר שמדובר בהעסקה הנמשכת למעלה משישה חודשים, מדובר בהוצאה משמעותית ביותר שלא נכללה בתקציב ההפקה. תקציב התערוכה נועד למימון היצירה, ההפקה וההצגה האמנותית, ולא לכיסוי התחייבויות תפעוליות של משרד החוץ.

בנוסף לכך, בשל המצב הביטחוני המורכב והרגיש שנוצר במהלך התקופה, נאלצנו לרכוש ולהתקין מכספי ההפקה מערכת מצלמות אבטחה עבור הביתן. גם במקרה זה מדובר בהוצאה המצויה באופן מובהק בתחום אחריות משרד החוץ האמון על הפעלת הביתן וביטחונו, ולא בתקציב האמנותי שנועד להפקת התערוכה.

אולם בכך לא הסתיים העניין.

מעבר לאחריות התפעולית והביטחונית שנאלצנו ליטול על עצמנו, נשאנו בפועל גם במרבית פעילות יחסי הציבור, התקשורת וההסברה של הפרויקט. פעילות זו בוצעה ברובה על ידי ועל ידי אוצרת התערוכה, מעבר לכל מחויבות מקצועית או חוזית שנדרשה מאיתנו.

בתקופה מורכבת ורגישה במיוחד עבור מדינת ישראל בזירה הבינלאומית, מצאנו את עצמנו משמשים גם כנציגי ההסברה של ישראל. קיימנו ראיונות רבים, נפגשנו עם עיתונאים, אנשי תרבות, אוצרים, אנשי מקצוע ומובילי דעת קהל, ניהלנו שיח ציבורי ותקשורתי מתמשך, והשקענו מאמצים עצומים בהצגת פניה של ישראל במסגרת אחת הפלטפורמות התרבותיות החשובות בעולם.

כל זאת נעשה בתקציב מצומצם ביותר, בפרק זמן קצר במיוחד (אפסי) ותוך התמודדות עם אתגרים יוצאי דופן. עבדנו ימים כלילות כדי להבטיח נוכחות ישראלית משמעותית, מכובדת ומקצועית בביאנלה. עשינו זאת מתוך תחושת אחריות ושליחות, ולא משום שהדבר היה חלק מהתקציב או מההתחייבויות שנלקחו על ידינו מלכתחילה.

למעשה, במקום לקבל את מלוא מעטפת התמיכה והתפעול הנדרשת מהמדינה, מצאנו את עצמנו ממלאים תפקידים שהיו אמורים להתבצע על ידי משרד החוץ, מממנים הוצאות שאינן באחריותנו, ומקדישים משאבים אדירים לשמירה על נוכחותה התרבותית והציבורית של ישראל בזירה הבינלאומית.

כתוצאה ישירה מכל אלה נוצר גירעון משמעותי בתקציב הפקת התערוכה, העולה על 160,000 ש"ח.

יש להבהיר באופן שאינו משתמע לשתי פנים: אין מדובר בבקשה לתמיכה נוספת, בתקציב חריג או במחווה של רצון טוב. מדובר בדרישה מוצדקת להשבת כספים שהוצאו בפועל לצורך ביצוע משימות ואחריות שהיו מוטלות על משרד החוץ.

לא ייתכן שמי שנשאו על כתפיהם את האחריות האמנותית, התפעולית, הביטחונית וההסברתית של הביתן הישראלי, תוך שמירה על תפקודו הרציף ועל ייצוגה המכובד של ישראל בעולם, יידרשו גם לשאת בנזק התקציבי שנוצר עקב אי-מילוי התחייבויות מצד הגורמים שהיו אמונים על כך.

לא יעלה על הדעת כי לאחר חודשים ארוכים של עבודה מסורה, מאומצת ואינטנסיבית, שבמהלכם פעלנו ללא לאות למען הצלחת הפרויקט ולמען שמה הטוב של ישראל, ניאלץ לצמצם את מספר השומרים ולפגוע בבטיחות הביתן עד סכנה לסגירתו או לחפש תרומות, לקושש כספים או לכסות מכיסנו הוצאות שמשרד החוץ היה מחויב לשאת בהן מלכתחילה.

לפיכך, אנו מבקשים את השבת ההוצאות שנגרמו בגין העסקת אחראי הביתן והתקנת מערכת האבטחה, בסכום כולל של 160,000 ש"ח, ולהעביר סכום זה בחזרה לתקציב הפקת התערוכה.

אנו מצפים כי הנושא יוסדר ללא דיחוי וכי תתקבל החלטה המשקפת הכרה באחריות משרד החוץ ובהשקעה יוצאת הדופן שנדרשה מאיתנו כדי להבטיח את הצלחת הפרויקט ואת ייצוגה המכובד של ישראל בביאנלה בוונציה.

בברכה,

פרופ' בלרסימיון פיינרו
אמן הביתן הישראלי בביאנלה בוונציה
חתן פרס ישראל לאמנות

העתק:

שגריר ישראל ברומא, מר יונתן פלד consular4@roma.mfa.gov.il
מנהלת מחלקת אמנויות, ענת גלעד <mailto:anat.gilead@mfa.gov.il>
ראש מדור אמנות חזותית, יוסי בלט <mailto:Yosef.Balt@mfa.gov.il>
נספחת תרבות ברומא, ד"ר מאיה קציר